

חלום הבגרות בגזרת

דו"ח על מוסד האימים ווספיז

כתב: שדום כהן צילם: פאול גודרמן

במקום בו נפגש כביש חיפה עם כביש עפולה, בכניסה לגזרת, עומד בית נמוך וארוך המשקיף על כל העיר. זהו מוסד חספיה ליתומים, מתנת אבירוסוף, גזרת עשיר לרשת מפעלי הצדקה של הכנסיה הקטולית בישראל. על הגג מתנוסס דגל לבן צהוב מראש תורן גבוה. זהו דגלו של החתיקאן.

לפני שבועות אחדים לא התנוסס על גג החספיה שום דגל. לא היה שם אפילו תורן. אולם לפני שבועות אחדים עוד לא היה מוסד חספיה נושא שיחת הכל בגזרת; נשים זקנות לא נענעו את ראשן בתנועות הודעויות, גברים לא נופפו ידי זעם, ילדים לא הסתחרחו בבהלה לשמע השם חספיה.

מחוץ לגזרת וסביבתה לא אמר השם חספיה כמעט כלום לשומעיו. רק כמה מקוראי העיתונים העבריים נתקלו בו, בשורות המעטות שהסייגנו לעיתוני הבוקר. כי אין זה נושא אשר תושבי גזרת אוהבים לדבר עליו בפני זרים — זה דבר לא נעים, וקצת עדין.

בזאת נוכחתי לדעת כשאך הזכרתי את העניין לאחד ממכרי בגזרת. מיד ניכרה עליו מבוכתו — גראה שלא נעם לו לשוחח על הנושא עם אדם זר. רק לאחר הפצרות הוא נעתר: "בואו עמי", הוא אמר, "אקח אתכם למישהו שיכול לספר לכם על העניין."

יחד ירדנו אל בית הקפה והוא ביקש ממישהו שיקרא לו את עבדאללה. כעבור רבע שעה חזר אותו אדם בחברת גבר רזה, לבוש אירופית, בעל שיער בהיר ועיני תכלת אשר זרועו השמאלית תלחה משותקת לצדו. הזמנו את השניים לשבת. אך האיש הרזה הביט סביבו, הצביע לשולחן שעמד בודד בפינה שממול: "יותר טוב לשבת שם", הוא הסביר.

ליד השולחן הוא הציג את עצמו: עבדאללה אסילי, בן 40, יליד חיפה, בה עבד כמנהל חברת חזאד לשרות מוניות חיפה—בירות עד כיבוש חיפה; עתה הוא סוכן חברת הביטוח הסנה בגזרת. מה אתה יודע על מוסד היתומים חספיה? שאלתי.

עבדאללה שתק קמעה, כאילו שקל בכובד ראש את תשובתו; לרגע אף היה לי רושם כי שקל אם בכלל יענה לשאלה. לבסוף, ענה בקול נמוך: "בת דודי הקטנה, רוזט הווה, נמצאת אצלי בבית, היא ברחת מחספיה". לאחר שאמה של רוזט מתה, לקח אותה עבדאללה לביתו, שם גידלה יחד עם שלוש בנותיו הצעירות ממנה. בעת הבריחה הערבית מחיפה, לקח אותה המוטרן (ארכיבישוף) חכים ללבנון, שם הכניסה למוסד יתומים שהוא הקים. מנהלת המוסד היתה הסיידה (גברת) דלאל. "שים לב היטב לשם הזה", הוא יעץ לי וחזר על השם שנית: "דלאל".

המשטרה היתה אדישה

משנסתיימו הקרבות והורשה למוטרן לחזור לקהילתו בארץ, הוא הביא עמו חמשים יתומות מן המוסד הלבנוני, פתח מוסד דומה בבית שניתן לו כמתנה על ידי אבירוסוף. בין היתומות היתה רוזט הווה, אשר אביה נשאר גולה בלבנון. כמנהלת המוסד הגזרתי נתמנתה הגברת דלאל. לפני חמשה חודשים אמרו אנשים לעבדאללה כי רוזט ועוד ילדה ברחו מן המוסד. כשעברו שעות רבות ולא קיבלנו שום הודעה מן

רוזט הווה, נערה ערבית בת 14, ברחת באחד הימים ממוסד היתומות בו ישבה בגזרת. "לא יכולתי לסבול עוד את מה שעשתה לנו המנהלת", היא סיפרה לקרובה.

"ראינו כיצד דלאל, המנהלת, התנפלה על ילדה אחת ותפסה אותה בגרון כאילו רצתה לחנקת!"

קרובה פנה למשטרה ומסר את אשר אמרה לו רוזט. לא היתה זאת העדות היחידה: גם ילדות אחרות ברחו. סיפור המשטרה על הזוועות שהתחוללו מבעד לסורגי המוסד.

